

AMNEZIA

MIGRENA de Hanibal Stănculescu • **TEATRUL MIC** • Data premierei: 25 februarie 1993 • Regia: Radu Băieșu • Scenografia: Maria Miu • Distribuția: Eugen Cristian Motriuc (Iacob, Regele), Oana Ioachim (Eugenia, Regina), Patric Petre Marin (Cezar, Ministrul), Dana Dembinski (Elisabeta, Doica), Nicolae Iliescu (Doctorul, Vrăciul), Cristian Iacob (Manolică, Pictorul).

Am uitat, trebuie să recunosc. Totul se înceacă într-o ceață viscoasă prin care câteva personaje înnoată cu înfrigurare să ajungă la limanul memoriei mele inundate de un alb dens, în mijlocul căruia e aproape cu neputință să te orientezi. Dar poate că este blestemul acestor făpturi, așa cum le-a „încântat” Hanibal Stănculescu însuși, în *Migrena*, să nu răzbească într-o lume a nonsensului, pe care ele îl sporesc cu fiecare gest. Directorul de scenă, Radu Băieșu, reia blestemul acesta (deși nu obligatoriu și în

spiritul textului dramatic), plasând pseudo-personajele lui Hanibal într-un spațiu al convenției, însă, la rîndul lui hăcuit de nonsens. Cu alte cuvinte, actorii Teatrului Mic, în loc să **semnaleze** o poetică a vidului, a inconsistenței aproape totale a relației dintre fantezele unei comunități tarate de istorie, o **trăiesc**, pare-se, de adevăratelea prin însăși logica montării lui Radu Băieșu, adică într-una răsturnată a actului dramatic. Cuprinzînd în cele din urmă și spectatorul într-un vid al receptării. Părăsești sala de spectacol cu senzația pasageră că ai asistat la un bilci involuntar, să spunem al străzii, și este probabil că de așa ceva începe chiar să-ți fie lehamite. De aceea să-mi dați voie să nu-l cred pe autor cînd se bucură că „piesa a căpătat un fel de viață proprie, independentă” de el, „*Migrena* înflorind ca o magnolie”.

De ce se înclină însă balanța judecății critice înspre text? Pentru că răzbat prin ceață viscoasă, de undeva, de la sursele aventurii prin nebuloasă a spectatorului, câteva sugestii cu totul surprinzătoare în universul culturii dramatice de astăzi.

Hanibal Stănculescu încearcă, pare-se, să dinamiteze mitul salvării prin teatru, prin refugiu în ficțiune al indivizilor într-o societate sub presiunea circumstanțelor istorice, intrat într-o rețea lignificată de semnificații a teatrului contemporan. Aici, un **Doctor** pervertește, dacă se mai poate spune așa, existența subumană a citorva izolați ca într-o periferie mizeră, oferindu-le barbituric mincinos al autoabandonului de sine, în lumea unui basm dramatic, la a cărui desfășurare, însă, i se îngăduie fiecăruia numai o contribuție oarecum supravegheată. Experimentul eșuează pas cu pas, pentru că efectul este cu atât mai tragic: personajele, între sentimentul unei parțiale eliberări și acomodarea la condiționările existenței lor în ficțiune, determinată de către o forță din afara acestei ficțiuni, sfîrșesc prin a fi duplicitate.

Rețin momentele de virtuositate comică ale lui Patric Petre Marin, pete de culoare într-o anemică însăilare scenică. În rest, nu pot să nu mărturisesc, am uitat.

SEBASTIAN-VLAD POPA

CUM-NECUM, TOTUL E SĂ NE RÎDEM

DACĂ DĂ DUMNEZEU ȘI PLOUĂ de Denis Dinulescu și Nicolae Mateescu • **TEATRUL MIC** • Data premierei: 3 iunie 1993 • Regia: Dan Micu • Scenografia: Maria Miu • Distribuția: Leopoldina Bălănuță (Primarul), Ioan Chelaru (Contabilul Epureanu), Eusebiu Ștefănescu (Regizorul T.V.), Nicolae Praidă (Preotul), Sorin Medeleni (Paznicul), Papil Panduru (Profesorul Căpățînă), Coca Bloos (Nuți), Ana Maria Călinescu (Mioara), Petre Moraru (Șeful de producție), Ion Lupu (Cameramanul), Nicolae Pomoje (Rusii), Monica Mihăescu, Cătălina Mustață, Liliana Pană, Domnița Constantiniu, Liana Ceterchi, Ruxandra Enescu (Fetele), Avram Birău, Dan Zamfirescu (Flăcăii).

Pentru spectatorii care au avut ocazia să vadă marile spectacole ale Teatrului Mic din ultimii 25-30 de ani (din timpul directoratului lui Radu Penculescu, iar mai apoi din timpul directoratului lui Dinu Săraru), ceea ce se întîmplă după '89 încoace cu Teatrul Mic e de-a dreptul stupefiant. Mai întîi, s-a preumblat pe la conducerea teatrului Romulus Vulpescu, tulburînd niște ape care nu mai erau chiar limpezi, cultul valorii cunoscînd o vertiginoasă degradare în acest teatru. A încercat după aceea să limpezească apele și să repună valoarea artistică în drepturile-i firești Alexa Visarion, sub directoratul său producîndu-se însă reprezentații de tot felul, inclusiv foarte proaste, dar și trei spectacole cel puțin onorabile: *Regăsire* de Pirandello, în regia Cătălinei Buzoianu, *Mătrăguna* de

Machiavelli, în regia lui Dan Micu și *Jacques și stăpînul său* de Milan Kundera, în regia lui Petre Bokor. Totuși, Teatrul Mic – ca instituție – nu reușise să revină la linia de plutire, disensiunile existente dovedindu-se mai puternice decît strădaniile directorului. Drept care ștafeta directorială (căci cam despre așa ceva a ajuns să fie vorba) a fost preluată de Dan Micu, fără ca schimbarea directorului, produsă în urmă cu vreun an, să aibă repercusiuni benefice în viața teatrului. Căci spectacolele au continuat să iasă la rampă aleatoriu, decalibrate sub raport artistic, confuze ideatic și chiar dezamăgitoare ca valoare a textelor puse în circulație. A fost cazul piesei lui Hanibal Stănculescu, *Migrena*, a cărei montare a fost semnată regizoral de Radu Băieșu, și este acum cazul piesei *Dacă dă Dumnezeu și plovă*

de Denis Dinulescu și Nicolae Mateescu, regia spectacolului aparținîndu-i chiar lui Dan Micu. Nu poate fi vorba, deci, de o „sarcină” artistică dată regizorului de altcineva decît de el însuși. Opțiunea repertorială și calitatea spectacolului implică așadar, în mod cert, coordonate configurative pentru directoratul lui Dan Micu la Teatrul Mic (orientarea generală a instituției, criteriile valorice – și de gust – care determină înscrierea pieselor pe afiș, ștacheta calității artistice a reprezentațiilor, eventualele direcții pe care dorește să și le asume teatrul în politica sa culturală etc.).

Iată de ce dezamăgirea pe care o produce spectacolul e cu atât mai mare. Căci s-a pomit nu atât de la un text, cît de la un „principiu” postrevoluționar: dacă tot nu mai există cenzură, nimic nu ne oprește să folosim orice text, indiferent de valoarea sa literară, pentru că tot îl vom „rescrie” în întregime pe parcursul repetițiilor, cu sau fără asentimentul autorilor. (După ce că-i jucăm, aștepta le-ar mai trebui, să și protesteze! Ce-i drept autorii n-au protestat, iar regizorul, în declarațiile de presă anterioare premierei, nu ostenea să exulte de încîntare în legătură cu rescrierea textului.) inițial, acesta aparținuse autorilor Denis Dinulescu (structural mai aplecat spre poanta de efect imediat, dar de minimă rezistență artistică) și Nicolae Mateescu

PREMIERĂ ABSOLUTĂ

PREMIERĂ ABSOLUTĂ